

Operatiekamer

Buiten is het donker, nacht en opvallend stil. Fris. Er valt een lichte, fijne regen. Emma wijst omhoog naar de grote kastanjeboom en zegt: “Kijk daar heb je onze merel al. De vogels in de lucht.”

“En de vissen in de zee,” zeg ik er direct achteraan. Ze knikt als ik de deur naar de lift voor haar open houdt.

We stappen in de auto en draaien de weg op, naar het ziekenhuis.

Die avond hebben we ons voor eens en altijd aan elkaar gegeven. Iedere reserve was weggefallen. Alles kwam aan het licht. Wij kenden in dat moment elkaars kracht, zwakheid en kwetsbaarheid tot in het meest verborgene. Het was alsof het geheim van onze genegenheid in het naderende afscheid bekend werd gemaakt. Kwam het door het risico van de naderende ingreep? Of waren het onze naar boven komende herinneringen aan eerdere operaties?

“Goedemorgen, hier is die kerel uit Lutjebroek,” zeg ik zachtjes. Ze wordt wakker en glimlacht. “Ik ben blij dat ik niet gisteravond maar vanmorgen weg moet. Anders had ik alles moeten missen wat we gisteravond hebben meegemaakt.”

Ik zie hoe ze even later wordt weggereden, de kamer uit. Eén zuster aan het hoofd- en één aan het voeteneinde. Ze houden even in, om mij de gelegenheid te geven “sterkte” te zeggen.

“Houd je goed, lieve,” zeg ik en druk voorzichtig een kus op haar mond.

“Pas goed op jezelf,” zegt ze, haar ogen willen mij niet loslaten. Traag duwen ze het zware ziekenhuisbed uit de kamer.

Ik sta in de deuropening en kijk hen na. Ze hebben het bed voor de liftdeur opgesteld. Een van de zusters zegt tegen Emma: “Moet u niet zwaaien?”

“Dag lieverd,” roept ze verwonderd, alsof ze me daar niet meer heeft verwacht. We zwaaien naar elkaar.

“Tot straks, schoonheid,” roep ik haar achterna. De liftdeur sluit haar zoevend van deze wereld af, waarna ze naar het binnenste van het medisch bolwerk wordt gebracht. Het is een geheime ruimte waartoe niemand toegang heeft, behalve de artsen en het verplegend personeel. Ze zullen haar eerst ontsmetten, narcotiseren, daarna de buik opensnijden en vervolgens alles wat daar niet hoort verwijderen en dit materiaal later in het vuur van de oven verbranden. Behoedzaam zullen ze alles weer afhechten en dichtmaken. Daarna moet ze uitslapen en weer wakker worden. Garanties voor een volledig herstel kunnen niet worden gegeven. Complicaties mogen niet worden uitgesloten.

Ik loop terug de ziekenhuiskamer in en hang haar kleren in de kast, zet de toilettas op het nachtkastje en leg haar gsm in de la. Het stripje van het ontspanningspilletje zie ik liggen en ik wil het weggooien. Voordat ik dat doe bekijk ik het nauwgezet, ik zie opeens dat het er een van 7,5 mg is. Ze heeft in de haast maar de ene helft ingenomen. De andere zit nog vast in het doordrukstripje. Even overweeg ik om ze achterna te snellen, iets waar ik na enige bedenktijd toch maar van afzie.

Ik rij terug naar de villa. Het is nog zo vroeg dat het dagelijkse verkeer in de stad nog niet op gang is gekomen. Bekaf ben ik als ik de deur van de lege en verlaten villa open. Opeens voel ik hoe ik zal moeten leven als zij er niet meer is. Van vroeger herken ik dit vage gevoel van ontzetting. Alles komt me doelloos en zinloos voor. De trappen op, neerploffen op het haastig dichtgeslagen bed. De schoenen van mijn voeten schuiven en met jas en al in een diepe, verlossende slaap vallen.’

‘Op het moment dat ik de ziekenhuiskamer in loop zie ik dat ze bleek is en slaapt. Ik ga naast haar bed staan. Het is overal stil. Opeens slaat ze haar ogen op en glimlacht flauw. “Ben je daar?” Ik trek een stoel bij het bed. “Ik kan me niets meer herinneren, ik vind het zo gek dat ik hier alweer ben.” Ik knik haar toe. Even daarna valt ze alweer in slaap.

“Weet je wat zo merkwaardig is? Ik herinner me het gesprek met de anesthesist nog en nu ben ik plotseling alweer hier, ik weet niet wat er is gebeurd in de tussentijd,” zegt ze wakker wordend. Ze ligt achterover in de kussens, bleek en moe. Haar ogen vallen dicht en ze dommelt weer in slaap.

“Ik ben in mijn leven nog nooit bang geweest om erin te blijven. Dit keer was dat wel het geval. Dat komt omdat jij in mijn leven bent gekomen.” Ik moet slikken, wil me goed houden. Niemand zit erop te wachten dat ik daar in huilen zal uitbarsten.

“Kom, geef me een kus,” zegt ze nadat ze weer even wakker is geworden. Terwijl ik dat doe ruik ik het ontsmettingsmiddel, een scherpe, niet op de voorgrond tredende geur. “Alles is goed gegaan, de wond is een stuk kleiner dan verwacht.”

“Wat ga je straks eten?”

“Erwtensoepp en ik neem er een goed glas bij. Vind je dat goed?” antwoord ik.

“Ik zou het maar doen. Vroeger was je boos als ik gedronken had voordat je thuis kwam.”

“Zie je nu wel dat ik een veeleisende schoft ben.”

“Nee, je bent een lieverd en je had groot gelijk, dat was niet gezellig. Ik ga slapen.” Ze probeert steunend wat naar boven te kruipen.

“Zal ik het hoofdeinde van je bed wat lager zetten?”

“Ja, doe dat maar.”

“Zo lig je beter, nietwaar?” Ik zie dat ze ontspannen ligt en onmiddellijk begint weg te dommelen.

“Dag jongedame, tot morgen,” zeg ik terwijl ik mijn jas aantrek. Ik kijk over mijn schouder vlak voordat ik de kamer verlaat en zie dat ze andermaal in een diepe slaap is weggegliden.’

‘Op de achtste dag van haar verblijf belt ze ’s morgens omstreeks 8 uur. Er ontstaat onmiddellijk agitatie tussen ons: “Ik mag naar huis.” Een halfuur later belt ze weer: “Ik ga naar huis.”

“Wat ben je toch een ijskonijn,” zeg ik streng. “Waarom vraag je niet even of ik je kom halen, dat is toch veel aardiger?” Na een pijnlijke stilte zeg ik nors: “Ik bel wel als ik voor de deur sta.”

“Maar je moet me boven komen halen. Ik mag niets tillen.”

Na een uur loop ik de kamer in; ze zit op de rand van het bed. Ik kniel, doe haar de schoenen aan en knoop ze dicht. “Net Assepoester,” zegt ze. Het lopen gaat zo moeilijk, dat ik een rolstoel pak en haar tot vlak voor de achterdeur van de auto duw. Met veel moeite zijgt ze neer op de achterbank. De opwinding tussen ons en de bijtende pijn in haar onderbuik doen haar geen goed. Via de achteruitkijkspiegel zie ik dat de tranen over haar gezicht stromen.

“Ik had me de thuiskomst veel feestelijker voorgesteld,” snikt ze. Dat snijdt door me heen.

“Je moet ook een beetje aardig tegen mij zijn, anders vind ik er niks aan,” zeg ik. Terwijl ik de rivierweg opdraai denk ik: het is net een tafereel uit zo’n Franse zwart-witfilm, alles klopt, behalve onze Duitse auto.

In het souterrain bied ik haar een arm aan, maar dat weigert ze pertinent.

Later op de avond: “Dit is nu mijn tweede operatie. De eerste was maar een kleine, deze was het zwaarste.” Ze wijst op haar buik.

“Wat vond je het ergste?”

“Nu zie ik het beter dan indertijd.” Ze begint te haperen. “Ik moest uiteindelijk veel, bijna alles in m’n eentje doen, het lag aan de omstandigheden en ook aan mijn eigengereide wijze van doen. Ik wist nog niet beter. Dat in mezelf gekeerde was het zwaarste. Het was overleven. Afschermen. Eenzaam. Niet meer en niet minder. Nu pas zie ik hoe pijnlijk dat eigenlijk was.”